

Vodníček

2020

Svetový

deň

22.
marec

vody

SÚŤAŽ
Kreatívny Vodníček
Hraj o

MEGA
ceny!

3X
nedobytný
batoh

3X
špičkové
stereo slúchadlá

Buď

EKO.

POVEDZ NIE
PLASTOM!

Si kreatívny, svoju budúcnosť vidíš v reklame? Kamoši Ti závidia tvoj výtvarný alebo literárny talent?

Potom je pre Teba ako vyšitá súťaž **Kreatívny Vodníček 2020 - jednotlivci**. Vyber si:

- **Kategória literárna:** Napíš nejakú poviedku, prípadne rozprávku o význame vody v živote každého človeka, o tom, ako plasty znečisťujú životné prostredie a je nutné chrániť naše vodné zdroje :)
- **Kategória výtvarná:** Vymysli úderný slogan a výtvarne spracuj reklamný billboardový plagát ako súčasť kampane v rámci boja proti plastom a plastovým fľašiam.

Podmienky súťaže: Rozsah literárnej práce musí byť minimálne jedna strana A4, minimálne 500 slov.

Reklamný plagát – vizuál – pošli vo forme fotografie. Klikni si na fb/vodovodna.

Nájdí si podujatie „Kreatívny Vodníček 2020 - jednotlivci“ a pošli sem svoj súťažný príspevok.

Do súťaže sa môžu zapojiť len decká v mieste pôsobnosti VVS, a.s..

Termín súťaže: príspevky posielaj na FB do **9. 4. 2020**

facebook.com/vodovodna

instagram.com/pravavodovodna

www.vodarne.eu

Vyhodnotenie: Súťažné príspevky v oboch kategóriách bude hodnotiť komisia zložená zo zástupcov VVS, a. s. a grafického štúdia Agentúry PENELOPA, s. r. o.. Ocenených bude 6 súťažných prác.

Str. 4

Aj celebrity pijú „obyčajnú“ vodu

Str. 6

Voda má svoj svetový deň

Str. 7

Zásady pitného režimu

Str. 8

Otestuj sa

Str. 10

Moja profesia

Str. 12

História vody na jednom úžasnom mieste

Str. 14

Ako nenahnevať kanalizáciu

Str. 15

Relax – vtipy o vode, tajnička

OBSAH

Súťažte o super ceny pre celú triedu

Ste v triede dobrá partia a viete sa nadchnúť pre spoločný projekt?

Vytvorte EKO projekt na tému Voda ako diamant

Pod vedením svojich učiteľov vytvorte projekt, ktorý bude viesť ku zvýšeniu povedomia o vzácnosti vody a o jej nevyhnutnosti pre život. Prebudte v sebe eko nadšencov a zabojujte svojou aktivitou k ochrane životného prostredia. Vyberte si z ponúkaných možností:

- vytvorenie malého jazierka na dvore ZŠ
- výskumné vychádzky spojené so spoznávaním a objavovaním fontán
- experimenty s vodou, ktoré Vám priblížia vlastnosti vody
- besedy s hosťami a prednáškami na tému voda
- vytvorte hudobný hit na tému „Voda na dlani“, s použitím aspoň jedného hudobného nástroja – hodnotí sa text aj hudba, myšlienka, „chytľavosť“ melódie, skladba má byť „oslavou“ vody ako najvzácnejšej tekutiny
- ekonástenka na tému Svetový deň vody....

... alebo si vymyslite vlastný projekt 😊

Podmienky súťaže: Kliknite na fb/vodovodna. Nájdite si podujatie **Kreatívny Vodníček 2020 - trieda** a pošlite sem svoj súťažný príspevok vo forme krátkeho videa. Vždy ku každému príspevku pripíšte názov/adresu školy, triedu a kontakt. **Termín súťaže: príspevky posielajte na FB do 9. 4. 2020.** Vyhodnotenie: Súťažné práce bude hodnotiť komisia zložená zo zástupcov VVS, a. s. a grafického štúdia Agentúry PENELOPA, s. r. o..

Do súťaže sa môžu zapojiť len decká v mieste pôsobnosti VVS, a.s..

Ocenené budú 3 triedy darčekom s logom Pijem zdravú vodu, nápoj z vodovodu...

facebook.com/vodovodna

instagram.com/pravavodovodna

www.vodarne.eu

Aj celebrityty pijú „obyčajnú“ vodu

Možno Vás to prekvapí, ale je to tak. Žiadne maniere, to najlepšie a najjednoduchšie je zároveň to najzaujímavejšie a najkvalitnejšie. Prosto TOPKA! To vedia aj naše osobnosti, ktoré sa jednoznačne zhodli: pitná voda z vodovodu je ten najlepší nápoj na pitný režim. Necháte sa inšpirovať?

VLADO KOBIELSKY, herec

Pijete pitnú vodu z vodovodu?

Pijem...občas...pijem.....ale keďže všade chodievam autom, tak málo. Zanedbávam svoj pitný režim, ale dobre, že ste ma na to upozornili, budem na ňom usilovne pracovať. A rád si pripijem aj pri príležitosti Svetového dňa vody, na kvalitu našej vody z vodovodu.

Cukor v nej nehľadaj, nepokazí Ti hollywoodsky úsmev.

RASŤO KOPINA, hudobník, spevák, textár, líder skupiny Nocadeň

Aký je Váš pitný režim?

Časy, keď sme bezhlavo pili všetliaké možné farebné limonády plné cukru, sú už nenávratne preč. Čím sme starší, dávame prednosť „obyčajnej“ vode. Tá vie uhasiť smäd najlepšie.

Najlepšie uhasí Tvoj smäd.

Katarína Knechtová, speváčka

Chutí Vám pitná voda z vodovodu? Aký je Váš obľúbený nápoj?

Áno, pijem vodu z vodovodu, patrí medzi moje najobľúbenejšie nápoje.

Nemusíš ju vláčiť z obchodu. Zároveň šetríš peňaženku.

Marián Čekovský, hudobník, spevák, producent

Chutí Vám pitná voda z vodovodu?

Chutí mi voda z vodovodu, chutí mi voda z Morského Oka, chutí mi voda aj z potoka, tiež mi chutí voda, ktorú pijeme doma. Voda je pre náš život veľmi dôležitá, keďže sme z nej stvorení. Počul som niekde, že voda pochádza z vesmíru, takže je vlastne taký mimozemšťan© Ale vážne. Mali by sme si vážiť, že vodu máme a že ju máme takú kvalitnú, keďže nie všade vo svete je jej dostatok. Voda je podľa mňa najlepší liek nielen na smäd, ale aj na iné choroby tela.

Neobsahuje bublínky, šetrí Tvoje hlasivky.

IGOR TIMKO, spevák, textár, líder skupiny NO NAME

Aký nápoj preferujete pri práci, športe, relaxe?

Ja mám rád vodu z „kohútika“. Mnohokrát sa stretávam s tým, že ľudia pijú za peniaze a z plastu menej kvalitnú vodu, oproti tej, ktorá nám tečie doma z kohútika.... osobne to nechápem, ale každému, čo jeho je..... takže ja som za pohár čistej košickej ☺

Nekupuješ
plastové fľaše
– šetríš životné
prostredie :-))

ROMAN VOLÁK, športovec, 100násobný majster sveta v karate Freestyle

Nekradne vápnik
z kostí, ako to robia
niektoré sladené
nápoje :-)

Pre aktívneho športovca je špeciálne dôležitý pitný režim. Ako funguje u Vás? Čo je Váš obľúbený nápoj?

Pitný režim je taký dôležitý, ako dýchať a neuvedomovať si to. Na rozdiel od dýchania sa môžem rozhodnúť, čo konkrétne budem piť a v akom množstve! Momentálne mi váha ukazuje 87 kg, a preto vypijem 3l vody denne. Na druhej strane nie je ani dobré extrémne sa „prelievať“ vodou a zaťažovať tak niektoré orgány. Som presvedčený, že voda je tá najlepšia voľba, akú môžete urobiť v rámci pitného režimu.

Tibor Sahajda, vytrvalostný bežec, najrychlejší Slovák na MMM 2019

Vedeli ste, že Slovensko patrí ku krajinám s najkvalitnejšou pitnou vodou na svete?

Nevedel som o tom, ale musím uznať, že máme chutnú vodu. Rád pijem vodu s citrónom a kúskom mäty. Teší ma, že pitnú vodu mám k dispozícii kedykoľvek, keď sa potrebujem napíť. V dnešnej dobe je to naozaj vzácnosť, aj keď si to mnohí neuvedomujeme.

Môžeš ju piť v neobmedzenom množstve – to neplatí u sladených nápojov.

GABRIELA MARCINKOVÁ, herečka

Aký je Váš pitný režim? Tiež obľúbený nápoj?

Najčastejšie pijem čistú vodu. Potom minerálnu vodu. A po tehotenstve som si opäť začala užívať kávu. 9 mesiacov som na ňu totiž takmer nikdy nemala chuť. A čaj pijem, keď sa chcem zohriať.

Neobsahuje žiadne kalórie – v lete zaboduješ svojím vyformovaným telom.

Zuzana Kanócz, herečka

Viete, že voda na Slovensku patrí k najlepším na svete?

Áno viem. A práve preto ju pijem. Aj deti majú najradšej čistú vodu. U nás sa pije voda a bylinkové čaje. Ktoré varíme tiež z vody z kohútika, takže zasa len voda :))

Tak ako? Doprajete si aj Vy to najlepšie ako naše známe osobnosti? V tomto prípade platí, to najlepšie je zároveň to najzdravšie. Piť vodu z vodovodu je jednoznačne trendy. Ak chcete byť cool, v skvelej forme a popri tom aj byť „eko“, teda šetriť životné prostredie, stačí málo. Otočiť vodovodným kohútikom. Decká, myslíte na seba a na správny pitný režim. V akomkoľvek počasí, krásnom aj desivom ☺
Na zdravie! ☺

Aj voda má svoj svetový deň ☺

Miliónkrát opakovaná veta, že voda je jednoznačne základnou podmienkou života, nie je len fráza.

Vodné zdroje sú vystavené zvyšujúcim sa požiadavkám na spotrebu vody. Matematika je v tomto nekompromisná, viac ľudí na Zemi predstavuje väčší dopyt po vode a máloktorá z nesmiernych vodných plôch na zemeguli má vodu vhodnú na pitie.

V skratke - pitnej vody už dnes nie je dostatok.

Vedeli ste, že ...

- ¾ z našej planéty pokrýva voda, ale len 1% z toho je voda vhodná na pitie? Len jedno percento!
- 22. marec bol v roku 1992 vyhlásený ako Deň vody Valným zhromaždením OSN na Konferencii v brazílskom meste Rio de Janeiro.
- Svetový deň vody sa teda oslavuje počnúc rokom 1993 v súlade s odporúčaním Konferencie OSN o životnom prostredí a rozvoji. Členské krajiny boli vyzvané, aby tento deň venovali konkrétnym aktivitám, ktoré podporia informovanosť verejnosti o nenahraditeľnom význame vody.

VVS, a.s. ponúka pri tejto príležitosti aj tento rok exkurzie do rôznych vodárenských objektov pre základné a stredné školy.

DEŇ OTVORENÝCH DVERÍ

Brány vybraných vodárenských objektov pre školy budú otvorené v termíne 25.-27. 3. 2020. V ponuke sú aj s odborným výkladom pre organizované skupiny zo základných či stredných škôl prehliadky úpravňí vód (ÚV), čistiarní odpadových vód (ČOV), chemických laboratórií či Environmentálneho vodárenského vzdelávacieho zariadenia v Michalovciach.

Je potrebné, aby školy poslali na adresy príslušných objektov vopred presný zoznam osôb, ktoré sa na exkurzii zúčastnia. Pre všetkých účastníkov prehliadok VVS, a.s. pripravila atraktívne darčeky.

Viac info na: www.vodarne.eu.

22. marec je ten deň, kedy by si všetci mali uvedomiť dôležitosť vody pre zachovanie životného prostredia a pre rozvoj ľudskej spoločnosti.

Chráňme si vodu a vodné zdroje, pretože ak aj naďalej budeme narúšať svojimi aktivitami životné prostredie, môže nastať čas, že sa kvôli vode budú viesť jedného dňa vojny...

Oslávme spolu Svetový deň vody a pripíme si pohárom tak vzácnej, čistej pitnej vody. Na zdravie!

TÁ PRAVÁ VODOVODNÁ

Uhasí ti smäd, lepšej vody niet

Odborníci odporúčajú vypiť denne 2 – 3 litre tekutín, malo by ísť najmä o vodu, nesladené bezbublínkaté nápoje, ako sú horké čaje. Úplne najzdravšia je pitná voda z vodovodu. Samozrejme, menšie deti nemusia vypiť až toľko. Ale dodržiavať zdravý pitný režim je nevyhnutné pre každý ľudský organizmus. Pre dospelého, pre dieťa, pre seniorov.

Piť vodu by sme mali priebežne, nielen vtedy, keď už cítime smäd, to už je varovný signál organizmu, že čosi nie je v poriadku. Telo by sme smädcom nemali stresovať. Najmä v teplejších mesiacoch nezabúdajme napíť sa skôr, než ideme von. Vhodné je mať vždy so sebou pitnú vodu vo fľaši. Pri športe, pri pohybe naše telo vysmädne oveľa rýchlejšie. Prípadné horúčavy môžu pri nedostatočnom pití a ochladzovaní spôsobiť aj kolaps organizmu.

Dávajme pozor na babku a dedka.

Seniori už nepocitujú taký smäd.

Občas aj zabúdajú piť.

Keď to trvá aj celý deň, nebudaj viac, môže ich to vážne ohroziť.

Deti idú často na doraz a podceňujú zdravý pitný režim. Je dôležité vedieť, že sladené a bublinkové nápoje smäd nehasia. Presne naopak, po cukre, ktorý takto prijmete do tela, budete ešte smädnejší a viac a viac budete mať potrebu doplniť sladený nápoj, lebo vám chýba cukor.

Ako vzniká hrdzavá voda?

Jej zafarbenie spôsobujú častice oxidu železa, ktoré vznikajú koróziou, teda hrdzavením vnútorných

stien vodovodného potrubia (pokiaľ nie je plastové). Hrdzavá voda sa môže dostať aj do vodovodného kútika k vám domov. Bežne sa hrdzavé častice usadia na stenách potrubia. Keď sa však zvýši v potrubí prietok vody, napríklad po oprave poruchy alebo údržbe rozvodných sietí, častice oxidu železa sa môžu uvoľniť do dodávanej pitnej vody. To spôsobuje hrdzavé, ryšavé, hnedé sfarbenie vody.

Biela a spenená

Natiekla ti taká z vodovodu do pohára? Nie je dôvod na obavy.

Nie je nekvalitná. Nespôsobil to chlór – to je hoax. Je to len vzduch, ktorý sa pri ceste vody dostal do pohára.

O chvíľku bude voda zasa krištáľovo čistá :-)

Chceš vedieť, čo je vo veci? Biele zafarbenie vody spôsobuje nasýtenie vody vzduchom. Pri kontakte studenej vody z verejného vodovodu s teplejšími vnútornými rozvodmi vo vašom dome alebo pri opravách vodovodného potrubia, keď sa do siete dostane vzduch, vzniká množstvo drobných bublínok rozptýlených vo vode, ktoré vytvárajú dojem bielej farby.

Chlór do vody patrí

Ním sa pitná voda dezinfikuje, maličkou dávkou. Množstvo chlóru je také zanedbateľné, že si ho nevšimneš, ani nepocítiš. Nemá na tvoje zdravie negatívny vplyv. Iba pozitívny, lebo voda je vďaka nemu hygienicky bezpečná, zbavená baktérií a choroboplodných zárodkov.

RYŠAVÁ VODA

Neboj sa, keď taká tečie z vodovodu. Nechaj ju chvíľu odtiecť.

Vodári pravdepodobne niečo opravovali a na záver prepláchli veľké potrubie. Stačí ju nechať odtiecť a zase bude všetko OK 😊

Potečie číra, chutná pitná vodička.

OTESTUJ SA

Malý testík pre zvedavých ☺☺☺ o vode a jej súvislostiach...
Správne odpovede nájdeš na spodnej strane otočené hore
nohami. Nezaváhaj a otestuj sa, známkovať Ťa nikto nebude ☺

1. Akú chemickú značku
má voda ?

- a) HO_2
- b) H_2O
- c) CO_2

2. Čo znamená skrátka VVS , a.s.?

- a) Východoslovenská vodárenská
sústava, akciová spoločnosť
- b) Východoslovenská vodárenská spo-
ločnosť, akciová spoločnosť
- c) Východoslovenské vodárenské
stavby, akciová spoločnosť

3. Koľko závodov má Výcho-
doslovenská vodárenská
spoločnosť, a.s. Košice?

- a) 9
- b) 25
- c) 2

4. V ktorom meste na vý-
chodnom Slovensku bol vy-
budovaný prvý vodovod?

- a) Prešov
- b) Bardejov
- c) Košice

5. Prvý vodovod na východ-
nom Slovensku, ktorý bol
vybudovaný v 15. storočí,
bol vyrobený z materiálu:

- a) drevo
- b) sklo
- c) plast

6. Voda je tvrdá ak obsahuje:

- a) veľa vápnika a horčíka
- b) veľa chlóru
- c) málo vápnika a horčíka

7. Koľko litrov je 1 m³ vody?

- a) 1 000 l
- b) 1 100 l
- c) 100 l

8. Aké množstvo vody pre dospelú osobu je odporúčané vypiť denne?

- a) 1 pohár vody
- b) 1,5 až 2 litre vody
- c) 10 litrov vody

9. Je priezračná voda vždy pitná?

- a) áno
- b) nie
- c) áno, ak sa používa zo studne

10. Čo znamená skratka ČOV ?

- a) čistenie ostatných vôd
- b) činnosti pre odpadové vody
- c) čistiareň odpadových vôd

11. Kde je vypúšťaná odpadová voda napr. z obytného bloku v meste?

- a) do rieky
- b) do verejnej kanalizácie
- c) do záchytnej nádrže

13. Aké meradlo slúži na meranie množstva vody v domácnosti?

- a) vodoměr
- b) tlakoměr
- c) odmerná nádoba

14. V prípade, že zistíte poruchu na verejnom vodovode v obci, meste, tzn. vidíme voľne vytekať vodu, kde by sme to mali ohlásiť?

- a) na obecný alebo mestský úrad
- b) na zbor požiarnej ochrany
- c) na dispečing vodárenskej spoločnosti

12. Akým spôsobom sa privádza pitná voda do domácnosti?

- a) vodovodným potrubím
- b) kanalizačným potrubím
- c) cisternou na pitnú vodu

JE LEN NA TERE, ČI JE BUDÚCNOSŤ NEISTÁ...

Východoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s. (VVS) je stabilná, veľká a významná firma pôsobiaca predovšetkým na východe Slovenska. Zamestnáva viac ako 2000 ľudí v 9 závodoch. A možno potrebuje práve Teba a Tvoje schopnosti.

Chceš vedieť o aké pozície má tento perspektívny zamestnávateľ neustále záujem? Čítaj ďalej, veď ide o Teba 😊

Vodič špeciálnych cestných motorových vozidiel

Šoféruje, vedie a obsluhuje zverené špeciálne vozidlá vodárenskej spoločnosti (cisterny, motorové vozidlá vybavené meracou a regulačnou technikou, kanalizačné vozidlá).

Referent zákazníckeho servisu a call centra

Je v prvej línii komunikácie so zákazníkmi, zodpovedá za kontakt s klientom, uzatvára zmluvy, ponúka produkty, poskytuje klientom informácie, operatívne rieši požiadavky.

Strojník vodohospodárskych zariadení

Má na starosti monitoring, obsluhu a údržbu strojno-technologického zariadenia na verejných vodovodoch a kanalizáciách a tiež zodpovedá za prevádzku zverného technologického zariadenia.

Pátrač na sieti

Špecializovaný pracovník na vyhľadávanie porúch na vodovodnej sieti pomocou dômyselnej prístrojovej techniky, vytyčuje vodovodné potrubia a podzemné vedenia, rieši preventívne prehliadky vodovodných sietí.

Technický pracovník – dispečer

Manažuje prevádzku verejných vodovodov a kanalizácií, riadi činnosti pri odstraňovaní porúch a havárií na vodovodnej a kanalizačnej sieti a ostatných vodárenských objektoch, rozhoduje o optimálnom chode jednotlivých zariadení.

Technický pracovník – biológ a chemik

Má na starosti laboratórne skúšky zamerané na fyzikálne, mikrobiologické, chemické a biologické ukazovatele kvality pitnej a odpadovej vody na objektoch verejných vodovodov a kanalizácií.

Prevádzkový elektrikár /elektromontér

Vyberá elektrotechnický materiál a predovšetkým inštaluje, testuje a rekonštruje elektrické siete a elektrické zariadenia.

Rozmýšľal si však o škole, ktorá ponúka výnosné vodárenské remeslo?

Čo tak hlásiť sa na školu, ktorá ti poskytne nielen vedomosti, zručnosti ale i istú prácu?

Budúci vodári študujú na školách, ktoré spolupracujú s VVS. Ide o SOŠ technickú (Stredná odborná škola technická) na Kukučínovej ulici v Košiciach a druhá moderná škola s názvom Súkromná stredná odborná škola DSA je v Trebišove. Obe stredné školy ponúkajú atraktívny odbor - technik vodár vodohospodár.

<https://soskuke.edupage.org/>

<http://www.dsakademien.sk/trebisov/>

História vody na jednom úžasnom mieste

Vedeli ste, že aj voda má svoju históriu? Ľudstvo od pradávna riešilo, ako sa zásobovať vodou, od prvopočiatkov sa vymýšľali rôzne opatrenia na zadržiavanie vody, ktorá slúžila na pitie ľuďom, zvieratám, dobytku. Viete, čo je na tom paradox? Anticku ríšu, Mezopotámiu, ríšu Sumerov môžeme z tohto pohľadu vyhlásiť za moderné, plne rozvinuté, oproti ére, ktorá nastala potom, so začiatkom letopočtu a príchodom stredoveku.

Z historického hľadiska vynikajú zvyšky antických vodovodov a viaduktov, ale aj vodovody z územia Izraela, či zariadenia na zdvíhanie vody z Indie a Číny. Podľa dostupných informácií sa za jeden z prvých vodovodov na svete považuje egyptský. Vybudovali ho z kamenných korýt v roku 1930 pred našim letopočtom v meste Memfis v Egypte. Medzi najznámejšie staroveké vodovody patria rímske, mnohé sa zachovali dodnes. Známe sú zvyšky antického trojposchodového akvaduktu Pont du Gard, ktorý privádzal vodu do mesta Nimes v dnešnom Francúzsku.

Nielen prístup k vode ako životodarnej tekutine, ale aj ako k miestu, kadiaľ môže otekať špina, nečistoty, odpad, má svoju históriu. Za najstarší vodohospodársky plán sa považuje projekt, ktorý zahŕňal vodovod pre Babylon, zavlažovacie kanály v Semiramidiných záhradách, reguláciu rieky Eufrat, jazerá, kúpele, náhony a ďalšie stavby. To všetko sa asi v roku 3700 pred našim letopočtom podarilo vybudovať za 16 rokov, čo bolo na vtedajšiu dobu jedinečné.

Prvé splachovacie záchody sa používali už okolo roku 2510 pred našim letopočtom v Mezopotámii, kanalizačné systémy na odvádzanie odpadových vôd sa budovali nielen tu, ale aj u Sumerov. V Číne vybudovali veľkolepé diela na reguláciu veľtokov Chuang-che a Jang-c'-tiang. V tom istom období postavili v Pakistane mesto, kde bola v každom dome kúpeľňa a funkčná kanalizácia.

A potom prišiel stredovek a ten znamenal úpadok a rozširovanie chorôb, ktoré priamo súviseli s nedostatkom pitnej vody a s veľmi nízkou úrovňou hygieny.

Prvé vodovody na Slovensku vznikli v stredoveku v 14. storočí.

Najstarším známym je Grobňa z roku 1323, ďalším je Turčekovský vodovod. Prvá zmienka o verejnom vodovode pochádza z územia východného Slovenska, išlo o napojenie vody pre mesto Bardejov z roku 1423. Prvé vodovody sú spojené predovšetkým s ťažbou, či už išlo o zlato alebo iné nerastné suroviny.

Typické vodovody, ako ich poznáme dnes, sa začali budovať v rokoch 1868 – 1944. Medzi prvými mestami, ktoré mali vodovod, boli: Bratislava, Trenčianske Teplice, Spišská Nová Ves, Gelnica, Komárno, Levoča, Prešov, Košice, Rožňava, Žilina, Prievidza, Trenčín, Bernolákovo, Rimavská Sobota, Kežmarok, Ružomberok, Nitra, Piešťany, Humenné, Michalovce, Trnava, ale vodovody pribúdali aj v menších mestečkách a vo vidieckych sídlach. Podobne sa postupne začala budovať stoková sieť.

Dejiny slovenskej vody spoznáte v Michalovciach

Ste zvedaví, ako sa osud vody a vodárenskej techniky vyvíjal neskôr, v 20. storočí? Môžete to zistiť priamo pri návšteve Environmentálneho vodárenského vzdeláva-

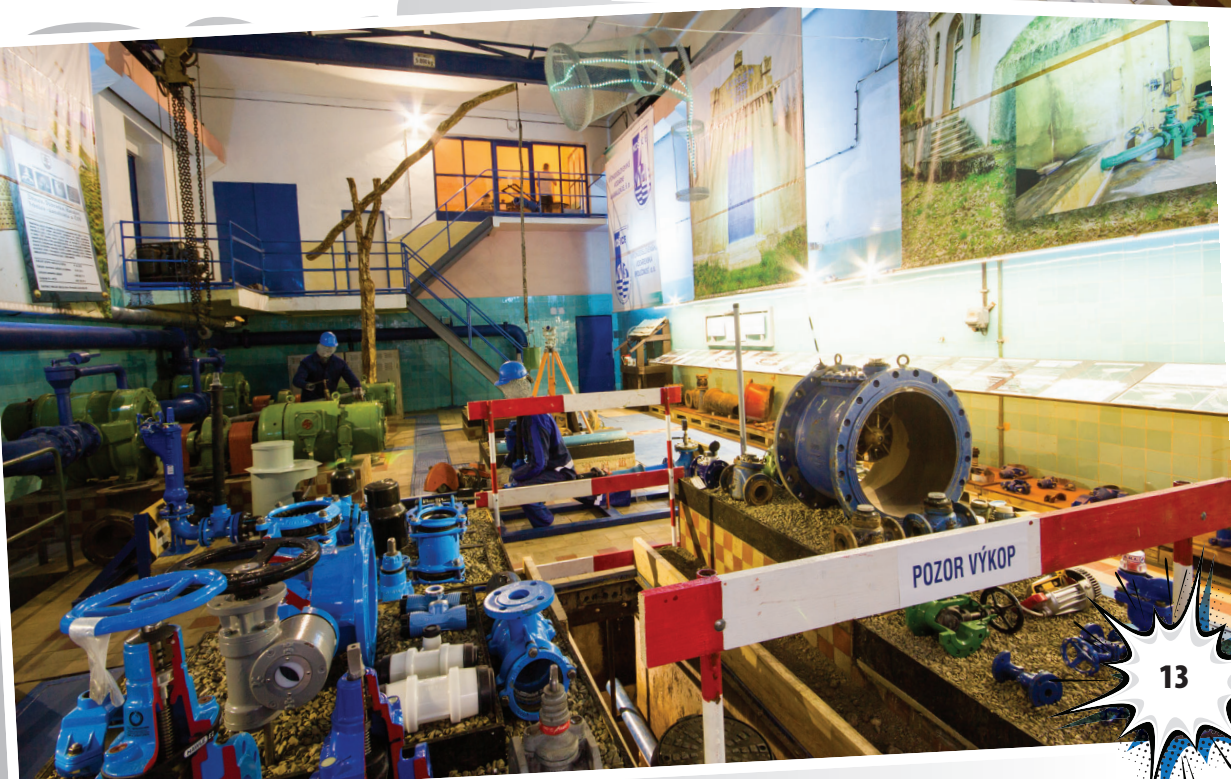

cie-
ho zariadenia, ktorému hovoríme „Mú-
zeum vody“. Nachádza sa v priestoroch úpravne
vody Hrádok v Michalovciach. Dozviete sa tam, od-
iaľ prichádza voda a kam putuje a spoznáte prácu
ľudí vo vodnom hospodárstve. Prehliadka špeciálne-
ho múzea je priamo určená deťom a mladým ľuďom.

Na každého zvedavého návštevníka čaká dispe-
čing, takzvaný velín, laboratórium alebo pracovisko
na kontrolu kvality vody a zážitková časť, ktorá sa na-
chádza v priestoroch strojovne.

Z dostupných historických podkladov je vy-
tvorená expozícia o tom, ako sa rozvíjali vodovody
a kanalizácia v meste Michalovce a okolí. Všetko začí-
na ukážkou čerpania vody zo studní v minulosti tzv.
„žuravom“ a pokračuje až po ukážky súčasnej čer-
pacej techniky, nových technológií používaných pri
výstavbe vodovodov a kanalizácií.

Máte sa na čo pozerieť. Nezabudnite si rezervo-
vať termín svojej návštevy aj počas Svetového dňa
vody, kedy VVS, a.s. ponúka v rámci Dňa otvorených
dverí obhliadky svojich vodárenských zariadení.

NEHNEVAJTE SVOJE „VÉCKO“

Stalo sa vám už, že ste spláchli „véčko“ a miesto toho, aby voda otekala, začala v mise prudko stúpať? V pár sekundách vás obľial pot, že voda zaleje celú toaletu aj kúpeľňu. Niečo podobné ste možno zažili aj v umývadle, postupne prestávalo dotekať. Situáciu vyriešil až oco, ktorý do drezu nalial, prípadne nasypal špeciálnu chemikáliu a všetko zalial horúcou vodou. Asi po pol hodine to povolilo a voda začala konečne zase normálne otekať.

Nuž tak toto sa stáva vtedy, keď do WC misy či do umývadiel v dome hádzate odpad, ktorý tam nepatrí. Hnevá sa nielen oco s mamou za to, že ste vyplavili kúpeľňu. Hnevá sa celá verejná kanalizácia a dáva to patrične najavo.

Čo robiť, aby ste podobným prípadom predišli? Nedávajte do kanalizácie prostredníctvom WC, umývadiel, drezov, odtoku vo vani, či sprchovacím kúte vecí, ktoré tam nepatria.

Zapamätaj si, ktoré to sú. A pokojne ich ukážte aj mame, otcovi, starým rodičom, súrodencom. Verejná kanalizácia totiž nesmie byť domácim smetiskom. Mnohé z uvedených vecí musíte odstraňovať ako tuhý odpad v kontajneri, najlepšie ekologicky. A pokiaľ ide o lieky, chemikálie, či ďalšie nebezpečné látky, pozri do googlu, kde sa môžu odborne odstrániť. Napríklad nespotrebované lieky je potrebné vrátiť do lekárne.

lieky

zvyšky jedla

rôzne hygienické potreby

farby, riedidlá,
lepidlá, kyseliny

čistiace prostriedky
domácej a záhradnej
chémie

obsah z autobaterií

Čo nepatrí do verejnej kanalizácie?

tuky
a oleje

ropné látky

nebezpečné
chemikálie,
infekčné
a karcinogénne
látky

Dobrý rybár

„Kolkó si už chytil kaprov?“

„Ešte jedného a budem mať prvého!“

Dôchodok pre deti

V škole sa rozprávajú dvaja prváčikovia:

„Ešte 56 rokov a ideme do dôchodku.“

Dážďovka po daždi

Po daždi vylezie dážďovka, poobzerá sa a vidí, že oproti nej vyleza druhá.

„Ó, ako sa máte, milostivá? A kde máte starého?“ „Ale, vytiahli ho na ryby!“

Rytmusovina :)

Viete prečo je Rytmus najpredávanejším interpretom na Slovensku?

Lebo jeho fanúšikovia si nevedia napáliť CD.

Prvýkrát v škole

Synček bol v septembri prvýkrát v škole.

Vráti sa domov a otec sa ho pýta:

- „Tak ako bolo v škole?“

- „Riadne nás oklamali! Ani DVD, ani video, ani televízor, dvadsať ľudí tam sedí, dokonca aj tie stoly a stoličky boli drevené! Tomu hovoria prvá trieda?“

Nájdí TO ROZDIELOV

pre krásu ✓

zdravý štýl ✓

cool

zdravá voda

facebook.com/vodovodna

instagram.com/pravavodovodna